ARREST VAN HET HOF
3 oktober 1985 *

In zaak 46/84,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Finanzgericht te Hamburg, in het aldaar aanhangig geding tussen

Nordgetreide GmbH & Co. KG

en

Hauptzollamt Hamburg-Jonas,

om een prejudiciële beslissing over de geldigheid van verordening (EEG) nr. 746/79 van de Commissie van 11 april 1979 tot wijziging van bepaalde monetair compenserende bedragen in de sector granen (PB 1979, L 95, blz. 3), en van verordening (EEG) nr. 3013/80 van de Commissie van 21 november 1980 tot wijziging van verordening (EEG) nr. 2140/79 met betrekking tot bepaalde monetair compenserende bedragen en verordening (EEG) nr. 2803/80 met betrekking tot bepaalde restituties bij de uitvoer in de sector granen (PB 1980, L 312, blz. 12),

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: G. Bosco, kamerpresident, waarnemend president, O. Due en C. Kakouris, kamerpresidenten, P. Pescatore, T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann, Y. Galmot en R. Joliet, rechters,

advocaat-generaal: C. O. Lenz
griffier: H. A. Rühl, hoofdadministrateur

gezien de opmerkingen ingediend door:

— Nordgetreide GmbH & Co. KG, verzoekster in het hoofdgeding, vertegenwoordigd door B. Festge, advocaat,

* Procestaal: Duits.

— Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door B. Jansen en C. Berardis-Kayser als gemachtigden,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 28 februari 1985,

het navolgende

ARREST

(omissis)

In rechte

1 Bij beschikking van 6 januari 1984, ingekomen ten Hove op 21 februari daaraanvolgend, heeft het Finanzgericht te Hamburg krachtens artikel 177 EEG-Verdrag twee prejudiciële vragen gesteld over de geldigheid van verordening nr. 746/79 van de Commissie van 11 april 1979 tot wijziging van bepaalde monetair compenserende bedragen in de sector granen (PB 1979, L 95, blz. 3), en verordening nr. 3013/80 van de Commissie van 21 november 1980 tot wijziging van verordening (EEG) nr. 2140/79 met betrekking tot bepaalde monetair compenserende bedragen en verordening (EEG) nr. 2803/80 met betrekking tot bepaalde restituties bij de uitvoer in de sector granen (PB 1980, L 312, blz. 12), alsook over de gevolgen van een eventuele ongeldigheid.

2 Deze vragen zijn gerezen in een geding tussen Nordgetreide Gmb & Co. KG en het Hauptzollamt Hamburg-Jonas, verzoekster respectievelijk verweerder in het hoofdgeding.

3 In de perioden 29 mei/21 juni 1979 en 25 november 1980/15 maart 1981 voerde Nordgetreide maisgries en brouwerijgries van de posten 11.02 A V a) 1 en 2 van het gemeenschappelijk douanetarief (gries en griesmeel van mais, bestemd voor brouwerijen en ander) uit naar Denemarken, Zweden en het Verenigd Koninkrijk.

4 Voor de exporten van juni 1979 berekende het Hauptzollamt de aan Nordgetreide verschuldigde monetair compenserende bedragen (hierna: mcb's) overeenkomstig

verordening nr. 746/79 van de Commissie, en voor de latere exporten overeenkomstig de later in werking getreden verordening nr. 3013/80. Ingevolge verordening nr. 746/79 bedroegen deze mcb's DM 67,01 per ton en ingevolge verordening nr. 3013/80 DM 50,36 respectievelijk DM 56,62 per ton.

5 Nordgetreide meende recht te hebben op hogere mcb's, en diende tegen elk van de besluiten van het Hauptzollamt een bezwaarschrift in. Toen deze bezwaarschriften werden afgewezen, stelde zij beroep in bij het Finanzgericht te Hamburg, waarvoor zij de wijze van berekening van de mcb's door het Hauptzollamt alsook de geldigheid van de verordeningen nrs. 746/79 en 3013/80 bestreed.

6 Van oordeel dat de beslissing in het hoofdgeding afhing van de geldigheid van de door Nordgetreide betwiste verordeningen, heeft het Finanzgericht te Hamburg het Hof de volgende twee prejudiciële vragen gesteld:

„1) Zijn de verordeningen (EEG) nrs. 746/79 van 11 april 1979 en 3013/80 van 21 november 1980 van de Commissie ongeldig, in zoverre de monetair compenserende bedragen voor de produkten van de posten 11.02 A V a 1 en 2 (gries en griesmeel van mais, bestemd voor brouwerijen en ander) van het gemeenschappelijk douanetarief daarbij zijn vastgesteld op slechts DM 67,01, respectievelijk DM 56,62 en DM 50,36 per ton ?

2) Zo ja, welke zijn de gevolgen van de ongeldigheid ?"

De eerste vraag

Bij het Hof ingediende opmerkingen

7 Nordgetreide betoogt, dat het door het Hof in de arresten van 15 oktober 1980 in de zaken 4/79 (Providence agricole de la Champagne, Jurispr. 1980, blz. 2823) en 109/79 (Maïseries de Beauce, ibid, blz. 2883) opgestelde beginsel, dat de som van de mcb's voor de verschillende door de verwerking van een bepaalde hoeveelheid mais in een bepaalde produktieketen verkregen produkten waarvan de prijs afhangt van de maisprijs, niet aanzienlijk hoger mag zijn dan het mcb voor die hoeveelheid mais, tevens meebrengt dat die som ook niet aanzienlijk lager dan dit mcb mag zijn. Bij de in geding zijnde gemeenschapsverordeningen zou in strijd

met deze rechtspraak de oorspronkelijk voor de omrekening van mais in maisgriesmeel toegepaste coëfficiënt 1,8 — 1,8 ton mais voor de vervaardiging van 1 ton maisgriesmeel — zijn verlaagd tot 1,5, waardoor de mcb's voor dit afgeleide produkt met bijna 20% zouden zijn verminderd.

8 De betrokken verordeningen zouden derhalve onverenigbaar zijn met het op het beginsel van neutraliteit berustende stelsel van monetaire compensatie, aangezien zij in strijd met artikel 40, lid 3, EEG-Verdrag de mededinging vervalsen door de verwerkende bedrijven in de landen met een sterke valuta te benadelen ten opzichte van hun concurrenten in landen met een zwakke valuta. De eersten immers zouden bij de uitvoer van verwerkte produkten in totaal lagere mcb's ontvangen dan zij bij de invoer van het basisprodukt hebben moeten betalen, terwijl de laatsten bij de uitvoer van verwerkte produkten lagere mcb's betalen dan zij bij de uitvoer van het basisprodukt hebben ontvangen.

9 Om dit discriminerend effect te vermijden, zou de Commissie een eenvormig stelsel moeten toepassen dat onafhankelijk is van de verschillende produktieketens en waarbij ofwel de monetaire compensatie voor de overige afgeleide produkten van mais wordt afgeschaft en enkel voor het voornaamste afgeleide produkt — namelijk maisgriesmeel van de posten 11.01 A V a 1 of 2 — met toepassing van de oorspronkelijke verwerkingscoëfficiënt 1,8 wordt gehandhaafd, ofwel niet langer wordt uitgegaan van de door de betrokken Franse maalderijen in de zaken 4 en 109/79 eenzijdig voorgestelde verwerkingsketen, doch van die welke door de maismaalderijen in de Gemeenschap het meest wordt toegepast.

10 Bij de verwerkingsketen waarvan het Hof in de genoemde arresten van 15 oktober 1980 is uitgegaan en die door de Franse maalderijen wordt toegepast, verkrijgt men volgens Nordgetreide uit 1,8 ton mais 1 ton maisgriesmeel, 0,27 ton meel, 0,27 ton voedermeel en 0,242 ton kiemen bij een gewichtsverlies van 0,018 ton. Bij de economisch gezien modernste produktieketen daarentegen, die verzoekster en de meeste maalderijen in de Bondsrepubliek Duitsland en de Benelux-landen zouden toepassen, worden uit 1,8 ton mais 1 ton griesmeel, 0,27 ton meel en 0,09 ton zemelen of voedermeel verkregen. De resterende 0,4 ton zou bestaan uit kiemen en vethoudende schillen, die als zodanig niet verkoopbaar zijn en tot extractieschroot van maiskiemen en tot maiskiemolie worden verwerkt; voor deze twee produkten zouden geen mcb's worden toegekend. Kiemen zouden tegen lage prijzen worden verkocht, omdat zij moeten concurreren met substitutieprodukten

die vrij van heffingen en/of compenserende rechten uit derde landen worden ingevoerd.

11 Nordgetreide betoogt in dit verband dat de bij de Franse produktieketen overblijvende maiskiemen buiten beschouwing moeten blijven, daar dit produkt enkel ontstaat doordat de technische installaties ontoereikend zijn en als gevolg hiervan een zo economisch mogelijke verwerking tot maisolie en maiskiemschroot onmogelijk is.

12 Zij legt tabellen over waaruit moet blijken, dat in de periode mei/juni 1979, onder vigeur van verordening nr. 746/79, de mcb's voor de afgeleide produkten van mais bij de produktieketen van de Franse maalderijen DM 8,44 hoger waren dan de mcb's voor mais, terwijl bij de Duitse produktieketen de mcb's voor de afgeleide produkten in totaal DM 1,17 lager waren; evenzo zou in de periode november 1980/maart 1981, toen verordening nr. 3013/80 van kracht was, de som van de mcb's voor de afgeleide produkten bij de Franse produktieketen DM 7,40 lager zijn geweest voor wat de produktieketen van voor brouwerijen bestemd maisgriesmeel betreft, en DM 1,14 lager voor wat de produktie van ander maisgriesmeel van post 11.02 A V a) 2 betreft, terwijl dit verschil bij de Duitse produktieketen DM 12,05 respectievelijk DM 5,79 zou hebben bedragen. Dit zou een aanzienlijk verschil zijn, in aanmerking genomen dat bij het hieruit voortvloeiende nadeel voor de ondernemingen in landen met een sterke valuta nog het voordeel komt waarvan, zoals hierboven uiteengezet, de ondernemingen in landen met een zwakke valuta reeds profiteren.

13 Nordgetreide voegt hieraan toe, dat de communautaire regeling betreffende de vaststelling van de mcb's geen rekening houdt met de kosten van verwerking van het basisprodukt tot afgeleide produkten, die voor de Duitse ondernemingen veel zwaarder wegen, omdat het daarbij om een sterke nationale valuta gaat.

14 De Commissie stelt vooreerst, dat met factoren als de verwerkings- en verkoopkosten van afgeleide produkten geen rekening behoeft te worden gehouden, omdat deze met het stelsel van monetaire compensatie niets van doen hebben. Dit stelsel zou enkel zijn gericht op de instandhouding van het vrije verkeer van landbouwprodukten, dat in gevaar wordt gebracht door de omstandigheid dat de gemeenschappelijke prijzen worden berekend op basis van een omrekeningskoers van de valuta's (groene koers), die niet overeenstemt met hun werkelijke koers. Bovendien, zo merkt de Commissie op, zelfs indien zij over nauwkeurige gegevens be-

schikte om te verifiëren welke nadelen bij de verwerking ontstaan voor de ondernemingen in landen met een sterke valuta, zouden deze cijfers enkel betrekking kunnen hebben op afzonderlijke gevallen en niet zonder meer beslissend kunnen zijn voor de beoordeling van de geldigheid van de in geding zijnde verordening.

15 Wanneer zij de betrokken mcb's bij verordening nr. 3013/80 heeft gewijzigd, dan is dit volgens de Commissie, omdat dit nodig was ter uitvoering van 's Hofs arresten van 15 oktober 1980 in de zaken 4/79 en 109/79 (reeds aangehaald) en in zaak 145/79 (Roquette, Jurispr. 1980, blz. 2917). Deze wijziging zou slechts in één richting mogelijk zijn geweest, namelijk door een zodanige verlaging van de op de afzonderlijk verwerkte produkten in eenzelfde produktieketen toepasselijke mcb's, dat de som daarvan niet voortdurend aanzienlijk hoger zou zijn dan de mcb's voor het basisprodukt.

16 Verordening nr. 746/79, aldus de Commissie verder, zou de voorheen toegepaste berekeningsmethode in dier voege hebben gewijzigd, dat de verwerkingscoëfficiënt van mais voor het belangrijkste produkt van de produktieketen mais/gritz, namelijk gries en griesmeel van post 11.02 A V a) 1 van het gemeenschappelijk douanetarief, is verlaagd van 1,6 tot 1,5, ten einde beter rekening te houden met de andere verwerkte produkten die bij de gritzproduktie worden verkregen.

17 Verordening nr. 746/79 zou haars inziens als ongeldig kunnen worden beschouwd op grond dat de daarbij ingevoerde berekeningsmethode, in strijd met het in 's Hofs arrest in zaak 145/79 ontwikkelde beginsel, geen rekening is gehouden met het feit dat de som van de mcb's voor de verwerkte produkten voortdurend aanzienlijk hoger was dan de mcb's voor mais; een verdere strijdigheid met dit arrest zou hierin zijn gelegen, dat de bij de verordening nr. 746/79 ingevoerde berekeningsmethode is gebaseerd op de interventieprijs voor het basisprodukt, zonder rekening te houden met de produktierestitutie voor brouwerijgritz. Volgens de Commissie zou een ongeldigverklaring van verordening nr. 746/79 op deze gronden evenwel tegen verzoeksters belangen indruisen, omdat zij zou leiden tot een vermindering van de mcb's voor gritz dat in de Gemeenschap in de brouwerijindustrie wordt gebruikt.

18 Verordening nr. 3013/80 daarentegen zou in overeenstemming zijn met de rechtspraak van het Hof, volgens welke de mcb's voor afgeleide produkten niet „aanzienlijk hoger" mogen zijn dan die voor de hoeveelheid mais waaruit zij worden

verkregen. De Commissie betoogt dat de bij deze verordening ingevoerde berekeningsmethode is gekozen, omdat zij bij de uitoefening van haar beoordelingsbevoegheid rekening moet houden met een aantal complexe factoren en moet uitgaan van gemiddelden, en niet van de situatie van elke fabrikant afzonderlijk; dit zou zowel gelden voor de berekening van de verwerkingscoëfficiënt als voor de vaststelling van de in aanmerking te nemen produktieketen. De Commissie zou onmogelijk een mathematisch juist evenwicht tot stand kunnen brengen tussen de mcb's voor de verwerkte produkten en die voor de overeenkomstige hoeveelheid van het basisprodukt, iets waartoe zij overigens noch op grond van basisverordening nr. 974/71 van de Raad noch op grond van 's Hofs arresten van 15 oktober 1980 verplicht zou zijn.

19 De Commissie legt tabellen over waaruit blijkt, dat de mcb's voor het basisprodukt slechts onbeduidend hoger zijn dan de mcb's voor verwerkte produkten. Zo zouden in november 1980 de mcb's voor 1,883 ton mais, nodig voor de produktie van 1 ton gritz, DM 71,08 hebben bedragen, en de mcb's voor de verwerkte produkten bij de in casu relevante produktieketen DM 67,97, hetgeen neerkomt op een verschil van slechts DM 3,11 ofwel 4,3%.

20 De Commissie is van mening, dat een volstrekte neutraliteit van alle mcb's in het intracommunautaire handelsverkeer nog meer ten koste zou gaan van het evenwicht in het handelsverkeer met derde landen — of omgekeerd -, hetgeen zou leiden tot mcb's die niet meer voldoen aan de door het Hof vastgestelde criteria. Het geringe nadeel dat voor de industrie in een land met een sterke valuta zoals de Bondsrepubliek Duitsland kan ontstaan, zou worden goedgemaakt door het voordeel dat die industrie geniet bij uitvoer naar derde landen. De door de Commissie gekozen berekeningsmethode zou, over het geheel genomen, tot een resultaat leiden waardoor de neutraliteit van de mededinging tussen de ondernemers in een land met een gerevalueerde munt en die in een land met een gedevalueerde munt wordt gewaarborgd.

21 Ten slotte bestrijdt de Commissie de bewering als zou er geen markt zijn voor maiskiemen, en zij legt statistieken over betreffende de omvang van de handel in dit produkt binnen de Gemeenschap en met derde landen.

Algemene overwegingen

22 Volgens vaste rechtspraak van het Hof (zie laatstelijk het arrest in zaak 145/79, reeds aangehaald) heeft de instelling van mcb's zowel voor de basisprodukten als

voor de afhankelijke produkten ten doel, de gevolgen te corrigeren van de schommelingen van onstabiele wisselkoersen die, in een stelsel van op gemeenschappelijke prijzen gebaseerde marktordeningen voor landbouwprodukten, verstoringen in het handelsverkeer van die produkten zouden kunnen veroorzaken en met name de voor die produkten voorziene interventieregeling in gevaar zouden kunnen brengen. Met de instelling van mcb's wordt derhalve in hoofdzaak de handhaving van het stelsel van eenvormige prijzen in de landbouwmarktordeningen beoogd. Zij hebben niet tot doel en mogen ook niet tot doel hebben, een bepaalde Lid-Staat ten opzichte van de andere een aanvullende marktbescherming op het gebied van de landbouwprijzen te verlenen; dit zou immers onverenigbaar zijn met de nagestreefde markteenheid.

23 Meer in het bijzonder met betrekking tot de afhankelijke produkten dient voorts te worden opgemerkt dat, gelijk het Hof vaststelde in zijn arresten van 12 november 1974 (zaak 34/74, Roquette, Jurispr. 1974, blz. 1217, en 15 oktober 1980 (zaak 145/79, Roquette, reeds aangehaald), voor de basisprodukten de monetaire fluctuaties volledig kunnen worden gecompenseerd, doch dat dit anders is bij de afhankelijke produkten. Voor deze laatste zijn volgens artikel 2, lid 2, van verordening nr. 947/71 de mcb's immers gelijk aan de invloed die de prijs van het betrokken produkt ondergaat door de toepassing van het compenserend bedrag op de prijs van het basisprodukt. Gezien de in deze bepaling gebruikte term „invloed", kan de Commissie bij de vaststelling van de mcb's enkel rekening houden met de effecten van de mcb's voor het basisprodukt op de prijs van het afhankelijke produkt.

24 Gelijk het Hof overwoog in het arrest in zaak 145/79 (reeds aangehaald), doet de berekening van de invloed van het voor een basisprodukt vastgestelde mcb op de prijzen van de afhankelijke produkten, voor een groot aantal produkten waarvan de produktiemethode en de samenstelling in de verschillende gebieden van de Gemeenschap kunnen variëren, moeilijke problemen van technische en economische aard rijzen. Het is aan de Commissie die problemen op te lossen, met behoud van een zekere coherentie en een minimum aan doorzichtigheid in het door haar in die sector in te voeren stelsel van compenserende bedragen. Zij dient daartoe te beschikken over een ruime beoordelingsvrijheid, met name bij de vraag of er verstoringen van het handelsverkeer optreden of dreigen op te treden, met betrekking tot het aantal afhankelijke produkten waarop een compenserend bedrag moet worden toegepast, en de invloed op de prijs van het afhankelijke produkt van het op het basisprodukt toegepaste compenserende bedrag. De vaststelling van het compense-

rende bedrag voor een verwerkt produkt kan niet worden betwist op de enkele grond dat ten aanzien van een bepaalde onderneming of groep van producenten de berekening van de invloed van het voor het basisprodukt geldende compenserende bedrag niet geheel adequaat zou zijn, want het kan zijn dat men zijn toevlucht wel moet nemen tot forfaitaire schattingen. Derhalve kan van de Commissie niet worden verlangd, dat zij een absoluut mathematisch evenwicht tussen de twee groepen mcb's tot stand brengt.

25 Hierbij dient eveneens artikel 4, lid 2, van verordening nr. 974/71 in aanmerking te worden genomen, dat bepaalt: „Geen compenserend bedrag wordt vastgesteld voor produkten waarvoor het volgens artikel 2 geldende bedrag gering is ten opzichte van hun gemiddelde waarde." Indien al geen mcb's behoeven te worden vastgesteld wanneer zij in verhouding tot de gemiddelde waarde van de produkten van geringe betekenis zijn, dan kan ook niet worden verlangd, dat in de structuur van de mcb's verschillen worden weggewerkt die slechts een zeer klein percentage van de mcb's zelf vertegenwoordigen en dus zeker in verhouding tot de waarde van dat produkt slechts van zeer geringe betekenis kunnen zijn.

26 Bovendien moet worden opgemerkt, dat de Commissie bij de vaststelling van de mcb's voor afhankelijke produkten alleen rekening mag houden met de invloed van de voor de basisprodukten vastgestelde mcb's, dat wil zeggen met de weerslag van de op het basisprodukt toegepaste mcb's op de prijs van de afhankelijke produkten, doch niet met factoren die met deze invloed geen verband houden.

27 In het licht van bovenstaande overwegingen dient de geldigheid van de verordeningen nrs. 746/79 en 3013/80 te worden onderzocht.

De geldigheid van verordening nr. 746/79

28 Met betrekking tot de enige door Nordgetreide aangevoerde ongeldigheidsgrond, ontleend aan het verschil tussen de voor mais enerzijds en voor afgeleide produkten anderzijds geldende mcb's, moet worden vastgesteld dat een verschil van 1,45%, gelijk volgens de berekeningen van Nordgetreide bij een vergelijking van de twee totalen aan het licht zou komen, gering is.

29 Bij onderzoek van de eerste vraag is derhalve niet gebleken van feiten of omstandigheden die de geldigheid van verordening nr. 746/79 kunnen aantasten.

De geldigheid van verordening nr. 3013/80

30 Nordgetreide stelt dat verordening nr. 3013/80 ongeldig is, omdat de voor de afgeleide produkten vastgestelde mcb's te laag zijn in vergelijking met die voor mais. Volgens haar berekeningen bestaat er een verschil van 17,73% bij brouwerijgries en van 8,52% bij ander griesmeel. Dit zou het gevolg zijn van het feit, dat in deze verordening is uitgegaan van de Franse produktieketen waarbij behalve gries, meel en zemelen, ook maiskiemen worden verkregen, waarvoor geen markt zou bestaan; het zou een afvalprodukt zijn, waarvoor derhalve geen mcb's gelden. Uitgegaan zou moeten worden van de produktieketen van de maalderijen in Duitsland en de Benelux-landen, die in de Gemeenschap het meest gebruikelijk zou zijn en economisch het voordeligst; deze produktieketen zou het mogelijk maken om, in plaats van kiemen, maiskiemschroot en maiskiemolie te vervaardigen, waarvoor wèl een markt zou bestaan en bijgevolg ook mcb's hadden moeten worden vastgesteld.

31 De Commissie maakt een andere berekening, uitgaande van een gemiddelde produktieketen die ook niet meer op de Franse produktieketen is gebaseerd, doch op andere, in het licht van het arrest in zaak 4/79 (reeds aangehaald) vastgestelde cijfers; het resultaat zou, voor wat de mcb's voor brouwerijgries betreft, een verschil van slechts 4,3% zijn, welk verschil bij de andere griessoorten duidelijk kleiner zou zijn, omdat de daarvoor geldende mcb's hoger zijn.

32 Met betrekking tot de door de Commissie gekozen produktieketen moet worden vastgesteld, dat zij haar beoordelingsvrijheid niet onjuist heeft gebruikt door voor de structuur van deze produktieketen van gemiddelden uit te gaan; dit geldt eveneens voor het in aanmerking nemen van maiskiemen, aangezien er blijkens de door de Commissie overgelegde gegevens een markt voor dit produkt bestaat.

33 Rest de vraag of, gelet op het vorenoverwogene, een verschil van 4,3% tussen de som van de mcb's voor de afgeleide produkten enerzijds en voor het basisprodukt anderzijds als te groot moet worden beschouwd.

34 In de zaken 4/79 (betreffende de verordeningen nrs. 1910/79, 2466/76 en 938/77) en 109/79 (betreffende verordening nr. 938/77), waarin het Hof met de arresten van 15 november 1980 uitspraak heeft gedaan, bedroeg het verschil tussen de twee daar vergeleken totalen ongeveer 30%. In zaak 145/79 (betreffende verordening nr. 652/76) bedroeg het verschil circa 12%, welk beeld echter was vertekend door de wijze van vaststelling van het mcb van zetmeel, dat was berekend op basis van de interventieprijs voor mais, zonder aftrek van de restitutie bij de produktie van zetmeel. Wordt daarentegen overeenkomstig 's Hofs arrest in die zaak de interventieprijs voor mais, verminderd met bedoelde restitutie, als grondslag voor de berekening genomen, dan wordt het mcb voor zetmeel noodzakelijkerwijs hoger, zodat ook het eerder genoemde verschil groter wordt.

35 Op grond van deze overwegingen moet het ervoor worden gehouden dat, mocht in het hoofdgeding worden vastgesteld dat het verschil 4,3% bedraagt, dit verschil als van geringe betekenis is te beschouwen.

36 Deze vaststelling kan niet worden weerlegd met het argument, dat de ondernemingen in landen met een sterke valuta in werkelijkheid een veel grotere schade lijden omdat, terwijl deze ondernemingen een „nadelig saldo" hebben te dragen, de producenten in landen met een zwakke valuta daarentegen bij de uitvoer van afgeleide maisprodukten van een even groot „batig saldo" profiteren. Aanvaardt men dit argument, dan zou ook het in de aangehaalde arresten bedoelde verschil aanzienlijk groter worden en zou de verhouding tussen dat verschil en het in casu vast te stellen verschil gelijk blijven.

37 Aan deze vaststelling kan ook niet afdoen het argument van Nordgetreide, dat rekening moet worden gehouden met de kosten van verwerking van het basisprodukt tot afgeleide produkten, die voor de Duitse ondernemingen hoger zouden zijn omdat het bij hen om een sterke valuta gaat. Los van de vraag of dit argument juridisch houdbaar is, kan een dergelijke factor in ieder geval slechts een geringe invloed hebben op het vastgestelde verschil van 4,3%.

38 Mitsdien moet worden vastgesteld, dat bij onderzoek van de eerste vraag niet is gebleken van feiten of omstandigheden die de geldigheid van verordening nr. 3013/80 kunnen aantasten.

Tweede vraag

39 Uit het antwoord op de eerste vraag volgt, dat de tweede vraag niet meer behoeft te worden beantwoord.

Kosten

40 De kosten door de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening harer opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE,

uitspraak doende op de door het Finanzgericht te Hamburg bij beschikking van 6 januari 1984 gestelde vragen, verklaart voor recht:

Bij onderzoek van de verordeningen van de Commissie nrs. 746/79 van 11 april 1979 tot wijziging van bepaalde monetair compenserende bedragen in de sector granen (PB 1979, L 95, blz. 3) en 3013/80 van 21 november 1980 tot wijziging van verordening nr. 2140/79 met betrekking tot bepaalde monetair compenserende bedragen en verordening nr. 2803/80 met betrekking tot bepaalde restituties bij de uitvoer in de sector granen (PB 1980, L 312, blz. 12), is niet gebleken van feiten of omstandigheden die de geldigheid ervan kunnen aantasten.

Bosco Due Kakouris Pescatore

Koopmans Everling Bahlmann Galmot Joliet

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 3 oktober 1985.

De griffier

P. Heim

De waarnemend president
kamerpresident

G. Bosco